

Em perdones?

Qui té moltes expectatives en els amics, en la parella, en els fills, fàcilment s'ofèn

"El perdó mai no s'esdevé d'una manera instintiva o mecànica. És la conseqüència d'un esforç, d'un acte decidit i reiterat de la voluntat que ha estat capaç de superar l'orgull ferit. No és fàcil perdonar, però és possible". Ho escriu el filòsof i teòleg Francesc Torralba (Barcelona, 1967) al seu llibre *El perdó* (<http://www.pageseditors.cat/ca/el-perdo.html>) (Pagès editors), del qual en llegim 14 reflexions.

Foto: 30miller

1. No es pot quantificar el mal que fa una ofensa en el cor de la persona. No hi ha baròmetres, ni sistemes objectius per a mesurar la ferida que causa una ofensa en la vida interior de la persona. Hi ha ofenses que romanen dolorosament en l'univers interior com un verí que ho intoxica tot.

2. Moltes vegades, les ofenses fereixen més enllà del que és visible. Hi ha ferides gravades en l'inconscient que en el moment menys oportú salten a la vida conscient. Una ofensa mal assumida és una arma que en qualsevol moment pot esdevenir mortal. Conèixer-se a si mateix és saber detectar les ofenses que couen en el dedins de l'ésser i ser coneixedor de les raons de l'amargor.

3. L'home més lliure és el que sap alliberar-se de les ofenses i viure distesament la relació amb els altres. Aquesta llibertat exigeix una independència interior i, sobretot, una distància crítica respecte del món. Qui, d'una banda, espera molt dels altres, qui té moltes expectatives en els amics, en la parella, en els fills, fàcilment s'ofèn. Qui, d'altra banda, ha après a no esperar res, a

viure sense expectatives, a acceptar el que els altres li donen com un regal, mai no s'ofèn.

4. El ressentiment es genera, sobretot, entre persones que s'han estimat molt i que, per alguna cosa, s'han distanciat. Només es pot odiar si s'ha estimat amb fermesa. No s'odia el desconegut. S'odia la persona estimada que ha traït un pacte no escrit de fidelitat, d'entrega generosa. Quan la traïció s'ha fet efectiva, es genera ressentiment i, aleshores, tots aquells dons i totes aquelles entregues generoses ens fan sentir immensament estúpids, sentim que ens han aixecat la camisa.

5. El ressentiment és una espècie de trampa que la persona es construeix per a si mateixa. La guarició del ressentiment implica una relació amb el passat, una nova mirada sobre la memòria personal. [...] El ressentit es converteix a si mateix en víctima i aquest paper l'allibera de l'esforç personal de canviar la situació de les coses. Hi ha un terreny de frases màgiques que s'utilitzen molt sovint per exonerar tota culpa: "El meu pare mai no em va deixar ser jo mateix" o "El meu espòs va arruïnar la meua vida" o "El meu germà gran sempre em va menysprear." Aquest tipus de frases són construccions d'autodefensa en molts casos, tot i que, en ocasions, amaguen molta dosi de veritat, però no poden servir com a excusa permanent er a justificar els propis fracassos.

7. Perdonar no és acceptar, tampoc no és tolerar ni fer la vista grossa. No es pot acceptar el mal ni es pot tolerar la barbàrie. Tolerar-la seria ser-ne còmplices. El perdó no és una forma de laxisme moral ni una espècie de permissivitat que descarrega l'ofensa de la seva gravetat. El perdó és conscient del mal, és sabedor del dolor que ha causat, però sap distingir entre la persona i el mal que ha causat, entre el subjecte i l'ofensa. Perdonar és donar una possibilitat més. És apostar, novament, per la bondat de la persona.

8. L'exercici del perdó tampoc no significa que no s'hagi de canviar de comportament. Demanar perdó, sincerament -de cor-, significa adoptar el compromís interior i públic de no repetir mai més aquella acció dolorosa. No és, en darrer terme, un acte verbal, sinó un compromís de futur que afecta tota la persona. No és, doncs, una paraula. És un projecte d'existència nova. El perdó requereix, per part de la persona ofesa, un canvi de percepció, una altra manera de considerar les persones i les circumstàncies que creiem que ens han causat dolor.

9. Paul Ricoeur considera que l'amor és més fort que la mort, o, dit d'una altra manera, que el perdó és més fort que la revenja o el ressentiment. [...] És bell pensar que el perdó pot més que la venjança i que, per molt que ens obstinem a odiar, l'amor és més fort, més intens i més fecund que l'odi i que, per tant, no és una lluita entre dos principis iguals. Al capdavant, l'odi s'alimenta, sense saber-ho, de l'amor ferit, ultratjat. La mateixa potència de l'odi prové de l'amor que és, a la vegada, el principi actiu del perdó.

10. La tasca més difícil és la de perdonar en nom propi, però, en sentit estricte, només es pot concedir el perdó en primera persona. Ningú no pot perdonar per l'altre, perquè ningú no sap exactament la gravetat de la seva ferida. [...] Quin sentit tindria perdonar en nom d'un altre? En nom d'un fill? En nom d'un pare?

11. El que és vertaderament dolorós i ofensiu és que ens faci mal qui ens estima. És més difícil perdonar la persona estimada que la que ens odia, perquè la que ens odia ja entenem que ens vol fer mal. [...] És ardu perdonar qui ens estima, però és una ocasió per mostrar, realment, quina qualitat i quina profunditat té aquell vincle d'amor. Qui ens estima ens fa patir; en ocasions, ens pot ferir; però no pot ser d'altra manera, perquè està molt més a prop emocionalment que qualsevol altra persona i, per tant, és més fàcil que ens fereixi.

12. La voluntat de perdonar topa, en determinades circumstàncies, amb fronteres molt difícils de traspasar, perquè tot i la voluntat que hi ha en la persona ofesa, s'experimenta una incapacitat d'ordre mental i emocional per exercir-lo. El perdó, doncs, té límits.

13. El perdó és, en darrer terme, expressió de la llibertat més sublim de la persona, perquè suposa

la seva capacitat de trencar la lògica de l'acció i la reacció, la passió instintiva de la venjança i transcendir-la, sorprenent d'aquesta manera, propis i estranys. Ningú no sap, d'entrada, quins són els seus límits en la capacitat de perdonar i tampoc no pot aventurar què serà capaç de perdonar en la seva vida futura.

14. Les claus que obren les portes del perdó són misterioses. En ocasions, la porta més ben tancada s'obre de cop i deixa passar el flux de la reconciliació, relligant de nou persones que estaven separades per un immens mur. No és fàcil imaginar què pot haver propiciat aquell acostament: Una paraula? Una imatge? La proximitat de la mort?

francesctorralba
biblioteca

El perdó

Pagès editors

El perdó <http://www.pageseditors.cat/ca/el-perdo.html>

© Francesc Torralba

© Pagès editors, 2008